

Bisdom Rotterdam

Werkinstrument Missionaire dynamiek

Inleiding

Uitgaande van de toekomstige organisatiestructuur van de parochies in ons bisdom, laat dit werkinstrument u zien hoe je als cluster van lokale geloofsgemeenschappen zicht kunt krijgen op de missionaire mogelijkheden die dit cluster in huis heeft en hoe het cluster daar vervolgens beleidsmatig en organisatorisch mee aan de slag kan gaan.

I. Missionering als motor voor samenwerking

Aandacht voor de missionaire dynamiek binnen het nieuw te vormen cluster is een uitstekende motor voor toenemende onderlinge samenwerking. Missionering gaat immers uit van de sterke kanten van een lokale gemeenschap: waar zijn we goed in, waar lopen we warm voor en waar krijgen we enthousiaste respons op ?

Ook wordt gekeken hoe lokale geloofsgemeenschappen elkaar kunnen versterken, kwaliteiten en talenten onderling beschikbaar kunnen stellen en van elkaars kennis, contacten, ervaringen en materialen gebruik kunnen maken.

Ten slotte ligt er een grote uitdaging in het feit dat lokale gemeenschappen gaan ervaren dat zij via de bundeling van krachten zich veel sterker kunnen positioneren als een geloofsgemeenschap die van vele markten thuis is. Gezamenlijk kunnen zij een breed scala aan activiteiten, projecten en thema's voor uiteenlopende doelgroepen voor het voetlicht brengen. Via een gezamenlijke investering is daar doeltreffend reclame voor mogelijk om de beoogde doelgroepen te bereiken.

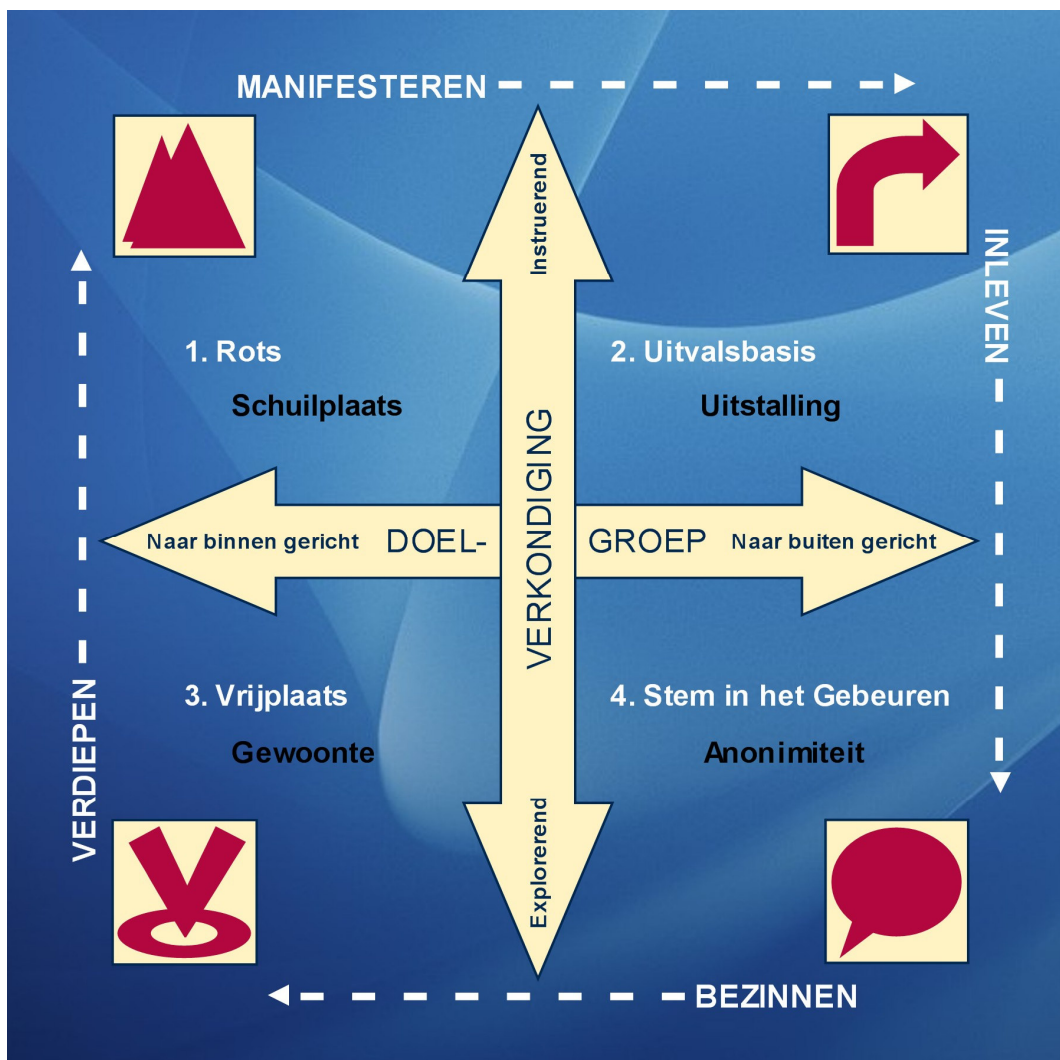
II. Missionaire mogelijkheden in kaart

Om zicht te krijgen op de missionaire mogelijkheden in het cluster is er een overzicht beschikbaar van acht aandachtspunten. Aandachtspunten die behulpzaam kunnen zijn om een gezamenlijke missionaire koers uit te zetten als een geloofsgemeenschap die uitgaat van eigen kracht en zich bewust is van de maatschappelijke context waarin zij staat. U vindt deze aandachtspunten in de bijlage kort geformuleerd en voorzien van voorbeelden.

III. Manifesteren, inleven, bezinnen en verdiepen

Waar moet het cluster mee beginnen? Het antwoord op die vraag is afhankelijk van de startpositie van de betrokken parochies. In de brochure 'Goed Nieuws voor alle mensen' is een eerste inzicht gegeven in de posities op het missionaire speelveld die parochies globaal kunnen innemen en de werkwoorden die behulpzaam kunnen zijn om te komen tot een hernieuwde missionaire dynamiek (zie figuur hieronder).

De werkwoorden *manifesteren*, *inleven*, *bezinnen* en *verdiepen* vormden in 'Goed Nieuws voor alle mensen' de zogeheten *missionaire cyclus*. De werkwoorden binnen die cyclus zijn hieronder nader uitgewerkt en elk voorzien van de belangrijkste aandachtspunten die daarmee corresponderen.

A. Manifesteren

De belangrijkste beweging die daarbij beoogd wordt is de weg naar buiten. Zichtbaar en hoorbaar maken dat je er bent, wie je bent en waar je voor staat.

Aandacht voor:

1. *Inspelen op de actualiteit*
Aansluiten bij activiteiten en ontwikkelingen in de wijk, de stad of streek: de plaatselijke kermis, carnaval, manifestaties, jaarmarkten, dodenherdenking, e.d.;
2. *Public relations*
Ook buiten de kring van kerngelovigen en rekening houdend met diverse doelgroepen reclame maken via diverse media (website, posters, flyers, plaatselijke kranten en weekbladen, radio en televisie, informatiestands op braderieën);
3. *Open kerk*

Letterlijk de kerk open stellen (vb. Open Monumentendag met aandacht voor catechese, persoonlijke getuigenis en ontmoeting), naburige scholen gericht uitnodigen te gast te zijn rond hoogtijdagen, een parochieel aanbod doen aan jongeren in het kader van de maatschappelijke stage, een open aanbod om kennis te maken met de rooms-katholieke geloofstraditie.

B. Inleven

De belangrijkste beweging die hierbij beoogd wordt is de weg van de verkenning, nieuwsgierigheid en belangstelling. Wie zijn de mensen die zich (nog) niet door ons geloof aangesproken weten? Wat beweegt hen? Wat vinden zij belangrijk? Waar liggen hun vragen en behoeften?

Aandacht voor:

1. *Netwerken*

Projectmatig samenwerkingsverbanden aangaan met andere organisaties en instellingen in de naaste omgeving; contacten ontwikkelen en onderhouden met andere kerken, godsdienstige groeperingen, de plaatselijke gemeente, onderwijsinstellingen, e.d.

2. *Bij anderen te gast zijn*

Weet hebben van wat anderen beweegt en waar zij zich door aangesproken voelen, is een belangrijke voorwaarde om doelgroepen te kunnen bereiken. Vandaar dat het goed is hen op te zoeken, contacten te leggen en belangstelling te tonen voor wat en beweegt.

3. *Maatschappelijke thema's en trends*

Oog hebben voor wat er in de samenleving gebeurt. Trends waar je op in kunt spelen vanuit het eigen aanbod, thema's waarover je als geloofsgemeenschap een eigen standpunt hoorbaar kunt maken. Een missionaire parochie heeft aandacht voor de gevoelstemperatuur binnen de maatschappij.

C. Bezinnen

De belangrijkste beweging die daarbij beoogd wordt is de weg naar binnen. Waar zijn wij in Gods Naam mee bezig? Wat is dat eigenlijk, dat ons ten diepste beweegt om ons in te zetten voor anderen? Hoe onderscheidt onze bijdrage aan mens en maatschappij zich van die van andere tradities, organisaties en instellingen?

Aandacht voor:

1. *Reflectie*

Wie zijn wij en waar staan wij voor? De tijd nemen om samen na te denken over de ontwikkeling van een eigen visie op mens en samenleving vanuit gelovig perspectief en de eigen missie die wij daarin voor ogen hebben.

2. *Spiritualiteit*

God zoekt contact met ons ieder persoonlijk. Hoe geef ik daar antwoord op? Hoe geven wij daar antwoord op? Onderzoeken wat ons beweegt, hoe we in onze directe omgeving handen en voeten kunnen geven aan het appel dat God op ons doet

3. *Profilering*
 Waarin onderscheidt zich onze bijdrage van die van anderen?

D. Verdiepen

De belangrijkste beweging die daarbij beoogd wordt is de weg naar de gemeenschap en haar geloofsbronnen.

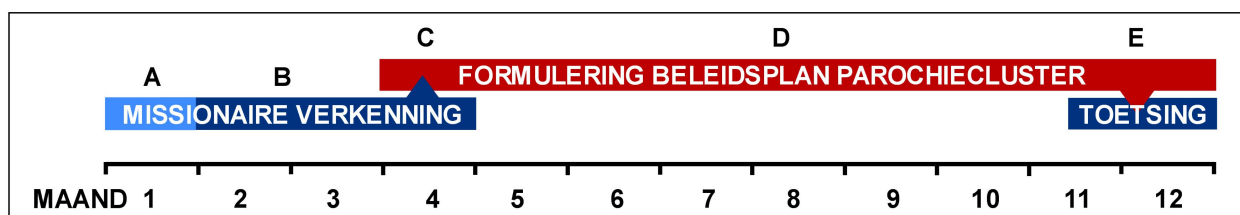
Aandacht voor:

1. *Bronnen van christelijk geloof*
 Een (hernieuwde) kennismaking met Schrift en Traditie in de vorm van bijbelcursussen, preekgesprekken, inleidingen door bijbelkenners, kennismaking met de liturgische traditie, e.d.
2. *Gemeenschapsvormende elementen*
 Activiteiten die het bewustzijn van verbondenheid kunnen versterken, het besef dat geloof en geloofstraditie gedragen wordt door een levende gemeenschap: als parochies bij elkaar te gast zijn, kloosterweekenden organiseren, samen op bedevaart gaan, bezinningsdagen, e.d.
3. *Identiteit*
Back to the basics: wat is het geloof dat wij met elkaar delen? Welke verhalen houden ons geloof gaande? Hoe verhouden we ons tot de traditie waarin wij staan?

IV. Missionaire verkenning als voortraject en toetsingsmoment van het beleidsplan

Het primaire doel van het proces van Samenwerking Geboden 2 is de versterking van de missionaire dynamiek van de geloofsgemeenschappen van ons bisdom. Daarom is het van belang om bij de start van een nieuw parochiecluster meteen al daarop gefocust te zijn.

Fasering beleidsontwikkeling in het eerste jaar van de Clustervorming

Bovenstaande figuur geeft de beoogde tijdsfasering weer van het beleidsvormend traject in het eerste jaar van een nieuw te vormen parochiecluster.

A. De intakefase (maand 1)

Een medewerker van het bisdom oriënteert zich op mogelijkheden tot missionering binnen het nieuw te vormen cluster en stelt in overleg met het pastoraal team, besturen en kernvrijwilligers van de betrokken lokale geloofsgemeenschappen een Missionaire Verkennings-

groep samen. De Verkenninggroep bestaat minimaal uit één van de pastores uit het team, aangevuld met één lid van de pastoraatsgroep (of kernvrijwilliger) per lokale geloofsgemeenschap binnen het cluster. De groep wordt ondersteund en begeleid door de medewerker van het bisdom.

B. De verkenningsfase (maand 2-4)

De leden van de Verkenninggroep brengen de missionaire mogelijkheden en kansen van het cluster in kaart. Zij doen dit aan de hand van de acht aandachtspunten (zie bijlage) en uitgaande van de startpositie van de betrokken geloofsgemeenschappen op het missionaire speelveld (zie hierboven).

C. De adviesfase (maand 4)

De Verkenninggroep brengt advies uit aan het pastoraal team en het bestuur, die sturing zullen geven aan de formulering van het beleidsplan van het cluster. Zij geven daarbij diverse mogelijkheden aan die beleidsmatig de missionaire dynamiek binnen de diverse lokale geloofsgemeenschappen op korte termijn zouden kunnen versterken.

D. De beleidsformuleringsfase (maand 4-11)

Pastoraal team en bestuur initiëren en begeleiden het proces van beleidsontwikkeling binnen het cluster en komen samen tot de formulering van een concept beleidsplan. (Dit is een apart deelproject met een eigen werkinstrument.)

E. De toetsingsfase (maand 11-12)

Het concept beleidsplan wordt in overleg met de Missionaire Verkenninggroep getoetst op missionaire aandachtspunten, waar nodig aangepast en definitief vastgesteld.

Daarmee is de cirkel rond en is zowel aan het begin als aan het eind van het beleidsvormend traject van de nieuw te vormen clusters in ons bisdom de aandacht voor de missionaire dynamiek ook procesmatig gegarandeerd.

Missionaire mogelijkheden in kaart

	Aandachtspunten	Vragen, mogelijkheden, voorbeelden	Resultaten verkenningsgroep
1	Wie zijn ze?	a. Hoe is de bevolkingssamenstelling van onze parochie? b. Welke doelgroepen kunnen we onderscheiden? c. Welke groepen weten we op dit moment te bereiken? d. Wie zouden we graag nog meer willen bereiken?	
2	Hoe bereiken we hen?	Inzicht krijgen in de leef- en belevingswereld van de doelgroep die je wilt bereiken: a. Waar zijn ze? Wat zijn hun ontmoetingsplekken ? b. Wat heeft vooral hun interesse ? c. Waar hechten zij belang aan en met welke vragen zijn zij vooral bezig ?	

		d. Welke taal spreken zij onderling, welke beeldtaal en/of muziek spreekt hen aan ?	
3	Waar zijn we goed in?	<p>Inventarisatie van de activiteiten en terreinen waarop de betrokken geloofsgemeenschappen binnen een cluster uitblinken, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aantrekkelijke vorm van jongerenpastoraat, - Eerste Communieproject met grote betrokkenheid en inzet van ouders en kinderen, - aansprekende vormen van liturgie, - sterke diaconale agenda, - goed netwerk aan contacten met buitenkerkelijke organisaties en instellingen. 	
4	Hoe kunnen we elkaar versterken?	<p>a. Welke activiteiten, ervaringen en materialen zijn overdraagbaar van de ene lokale gemeenschap naar de andere, zodat we elkaars aanbod kunnen versterken? (Uitwisseling van ervaringen, materialen en tips)</p> <p>b. Lokale gemeenschappen kunnen zich ook onderling profileren als gespecialiseerde centra op het terrein van</p>	

		<p>bezinning, bepaalde vormen van liturgie, diaconale inzet, jongerenactiviteiten e.d.</p> <p>c. Onderlinge afstemming en wederzijdse ondersteuning van het programma aan activiteiten dat iedere lokale geloofsgemeenschap te bieden heeft.</p>	
5	Waar staan we voor en waar gaan we voor?	<p>a. Bezinning op en formulering van een heldere en ook voor buitenstaanders verstaanbare visie en missie van waaruit je als parochiegemeenschap kerk wilt zijn binnen de context van de plaatselijke samenleving.</p> <p>b. Visie en missie comprimeren tot een aanspreekbaar motto dat leidraad is voor activiteiten in en vanuit de parochie.</p> <p>c. Parochiemotto ondersteunen met een bijbels beeldverhaal (d.w.z. een verhaal waarin een beeld wordt gebruikt om de boodschap over te brengen, zoals het Emmausverhaal, Lucas 24) en een versterkend beeldlogo.</p> <p>d. Visie, missie, motto en logo herhaaldelijk aanhalen en een plek geven bij alle activiteiten en publicaties in en vanuit de parochie.</p>	
6	Met wie kunnen we samenwerken?	<p>Versterken van de lokale netwerken met bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plaatselijke kerken en moskeeën, - basisscholen, - instellingen voor middelbaar onderwijs, - muziek- of balletschool, - kunstenaars, 	

		<ul style="list-style-type: none"> - organisaties en instellingen die actief zijn op het maatschappelijk middenveld, - de plaatselijke gemeente. 	
7	Op welke maatschappelijke thema's kunnen we inspelen?	<p>Oog hebben voor wat er speelt in de samenleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Welke maatschappelijke thema's spelen er op dit moment? Denk aan WMO, Millenniumdoelen, interculturele spanningen, aandacht voor waarden en normen, Maatschappelijke Stage, etc. b. Welke trends zijn er zichtbaar in de samenleving? Jongeren communiceren via MSN en Hyves, een toenemend aantal mensen onderneemt een pelgrimstocht richting Compostella, musicals zijn weer helemaal in, mensen zoeken ondersteuning bij de (geloofs) opvoeding van hun kinderen, eenzaamheid is een groeiend maatschappelijk probleem, boeken over religieuze mysteries en onthullingen vinden gretig aftrek, mensen binden zich graag kort en projectmatig aan vrijwilligerswerk, etc. 	
8	Hoe werken we aan een positieve beeldvorming van onze parochie?	<ul style="list-style-type: none"> a. Investeren in een aantrekkelijk en informatief parochieblad dat een ruime verspreiding heeft, ook buiten de parochie en qua opmaak, taalgebruik en inhoud het niveau van een op insiders gericht "clubblad" overstijgt. b. Vormgeving van een eigen actuele website waar je 	

		<p>steeds belangstellenden naar kunt verwijzen.</p> <p>c. Regelmatig melding doen van activiteiten aan regionale media, betrokken organisaties en instellingen.</p> <p>d. Aanwezig zijn bij belangrijke publieke manifestaties en activiteiten.</p>	
--	--	---	--